Spis treści

Zamiast wstępu 11

Wacław Wilczyński
Dwa szkice o polityce 15

Jan Kaja
Kryteria oceny polityki gospodarczej 27

Jerzy Tomala
Ewolucja podstaw i celów polityki ekonomicznej Stanów Zjednoczonych 35

Władysław Balicki
Zasada racjonalnego gospodarowania a racjonalna jednostka gospodarująca 61

Ryszard Barczyk
Współczesne wahania koniunkturalne w teorii cyklu politycznego ... 77

Jerzy Woś
Między leseferyzmem a etatyzmem 103

Mieczysław Gulcz
Korporacje międzynarodowe a kraje słabiej rozwinięte 115

Emilia Denek, Janina Rolewicz
Budżetowe instrumenty samorządu terytorialnego w polityce rozwoju przedsiębiorczości w małych miastach 137

Ber Haus
Ewolucja planowania w przedsiębiorstwie 153

Janusz Piasny, Władysława Łuczka-Bakuła
Uwarunkowania rozwoju konsumpcji żywności ekologicznej 165

Lucyna Wojtasiewicz
Problemy rozwoju lokalnego w aktualnej polityce gospodarczej 181

Mieczysław Przedpelski
Rola pracy w rozwoju społeczno-gospodarczym 195

Bohdan Gruchman, Julita Łuczak, Jerzy Tarajkowski, Agnieszka Ziomek
Koszty ponoszone przez społeczeństwo polskie w procesie transformacji systemowej 233

Zbigniew Romanow
Główne problemy badawcze noblistów w dziedzinie ekonomii 287

Alfred Janc
James A. Mirrlees i jego dorobek w dziedzinie analizy społecznych kosztów i korzyści 319

Contents

Instead of Introduction 11

Wacław Wilczyński
Two Essays About Policy 15

Jan Kaja
The Evaluation Criteria of the Economic Policy 27

Jerzy Tomala
The evolution of fundamentals and goals of the US economic policy 35

Władysław Balicki
The Main Rational Principle in the Economic Activity and Rational Economic Unit 61

Ryszard Barczyk
The Contemporary Business Cycles in the Theory of Political Cycle 77

Jerzy Woś
Between lesseferism and etatism 103

Mieczysław Gulcz
The International Corporation and LDC 115

Emilia Denek, Janina Rolewicz
The Budget Instruments of the Local Government in Enterprise Development Policy in the Small Towns 137

Ber Haus
The Enterprise Planning Evolution 153

Janusz Piasny, Władysława Łuczka-Bakuła
The Conditions of Development of the Ecological Food Consumption 165

Lucyna Wojtasiewicz
The Local Development Problems in Present Economic Policy 181

Mieczysław Przedpelski
The Labour Factor in the Socio-Economic Development 195

Bohdan Gruchman, Julita Łuczak, Jerzy Tarajkowski, Agnieszka Ziomek
The Costs Made by Polish Society in the Transformation Process .. 233

Zbigniew Romanow
The Main Research Problems of the Nobel Price Winners in Economic Sciences 287

Alfred Janc
James A. Mirrless Output in the Social Cost – Benefit Analysis 319

Prof. dr hab. Zdzisław Dąbrowski

Zamiast wstępu

W środowiskach nauki benefis przyjmuje często formę zbioru esejów i szkiców, które wyrazić mają szczególne oznaki szacunku jubilatowi. Również w środowisku ekonomistów poznańskich wytworzył się zwyczaj takiej formy składania wyrazów uznania i spojrzenia wstecz na przebytą przez jubilata drogę naukową i dydaktyczną. Jest to także okazja do refleksji nad naszą zawodową działalnością, jej materialnymi efektami oraz ideowym dorobkiem. Taką właśnie okazją jest jubileusz 70-lecia profesora Zdzisława Dąbrowskiego. Jubilat jest cenionym i poważanym przedstawicielem społeczności akademickiej, mającym niekwestionowane zasługi w działalności naukowej i dydaktycznej.

Zainteresowania naukowe Profesora koncentrują się na kilku podstawowych problemach badawczych. Najpierw, w latach sześćdziesiątych dotyczyły interwencjonizmu państwowego oraz koncepcji *tableau economique*, rozwijanych w literaturze zachodnio-europejskiej i do dzisiaj posiadających walor aktualności.

Wyrazem tego była praca doktorska i cykl artykułów. Wspomniana wyżej problematyka stanowiła przyczynę skierowania uwagi Profesora na związki między problematyką makro- i mikro-ekonomiczną. Są to zatem problemy planowania, rozwijane w publikacjach w latach siedemdziesiątych oraz zagadnienia funkcjonowania przedsiębiorstwa rozpatrywane w Jego badaniach prowadzonych w latach osiemdziesiątych. Pewnym *novum* jest podejmowanie od połowy lat osiemdziesiątych analizy wzajemnych relacji: centrum państwa – przedsiębiorstwa sektora państwowego i prywatnego. W tych badaniach, tak jak i poprzednio, Z. Dąbrowski stosuje wiedzę zdobytą w Ecole Practique des Hautes Etudes (Sorbonne, Paris). Wiedza ta wraz z oryginalnym analitycznym podejściem Profesora zaowocowała kilkudziesięcioma publikacjami i znalazła także swoje odniesienie w pracy habilitacyjnej na temat przemian systemu planowania w Polsce w roku 1990. Kontynuacja tego nurtu badawczego znajduje się także w publikacjach lat dziewięćdziesiątych, jak np. w nagrodzonej książce *Polityka stabilizacji gospodarczej i rozwoju* (1994).

Na podkreślenie zasługuje także nurt prac badawczych w ramach badań zespołowych, dotyczących powiązań regionalnych planów krótkookresowych i wieloletnich rozwoju społeczno-gospodarczego z planami przestrzennymi, szczególnie wykorzystania lokalnych zasobów siły roboczej. Od roku 1986 Profesor Z. Dąbrowski poszerza tematykę badawczą o zagadnienia koniunktury i rozwoju gospodarczego. Wielokrotnie kieruje zespołami badawczymi, podejmującymi ważkie i aktualne problemy teoretyczne oraz ich empiryczne odniesienia.

Odrębne miejsce w pracy naukowej Z. Dąbrowskiego zajmuje prezentacja idei z nauk ekonomicznych na forum konferencji, zjazdów i seminariów krajowych i zagranicznych. Jest znanym i cenionym uczestnikiem dyskusji panelowych oraz autorem znakomitych referatów na dorocznych ogólnopolskich konferencjach katedr polityki ekonomicznej. Nie stroni także od propagowania wiedzy ekonomicznej w środowiskach regionalnych. Bogata i wielostronna jest także Jego działalność redakcyjna i dydaktyczna.

Cechą osobistą Jubilata jest niespożyta pracowitość, życzliwość i służba wszystkim potrzebującym Jego wiedzy, rady i wsparcia.

Sylwetkę badawczą Profesora uzupełnia rys pomocniczości i spolegliwości wobec studentów i kadry naukowej. Niezwykle liczny zbiór prac dyplomowych, magisterskich i doktorskich pisanych pod Jego kierunkiem może stanowić odrębny dział w bibliotece katedralnej.

Kierowany przez Niego Instytut Planowania, a następnie Katedra Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju Akademii Ekonomicznej w Poznaniu kontynuuje badania i proces dydaktyczny na wysokim poziomie.

Całość badań Profesora Zdzisława Dąbrowskiego – różnorodnych i owocnych w publikacjach – stanowi uzasadnienie szerokiego spektrum problematyki, jaka znajduje się w niniejszym tomie. Został on przygotowany przez współpracowników, kolegów i uczniów Profesora dla uhonorowania Szanownego Jubilata.

Instead of introduction

In scientific environment the benefis has frequently forms of essays and drafts, as sign of respect for the celebrated jubilee. Also in Poznań such a form of high regard and the outlook back on the past: scientific and didactic way covered by the celebrity was created among economists. This is also an occassion for reflection on our proffesional activity, the material effects and achievements of new ideas. Such an occassion is the jubilee of 70-th anniversary of birth of Professor Zdzisław DĄBROWSKI. He is a valued and respected representative of the university environment, with unquestionable merits in scientific and didactic field.

Professor has an interest in a few fundamental scientic problems. First, in the 60-ties he concentrated on government intervention problems, and tableau economique conception. It was developed in Western Europe literature and is still timely.

The result of it was a doctor,s dissertation and a set of, articles. It was the reason of His concern on micro- and macroeconomics. Consequently, the problems of planning, which are exemplified in publications of the 70-ties, and problems of enterprise management in his articles from the 80-ties. The interrelation between the governmental centre and enterprises both types: private and governmental is a certain novum starting in the mid 80-ties. In these researches, as before Professor Dąbrowski applies the knowledge, which He collected at The Ecole Practique des Hautes Etudes (Sorbonne, Paris). This and Professor's original analitic approach resulted in many articles and essays and was reflected also in His habilitation dissertation about transformation of Polish planning system in 1990.

The continuation of this scientific trend is reflected in set of publications of the 90-ties, e.g. in an awarded book: The Policy of Economic Stabilisation and Development (1994).

Another set of research papers in collaboration with a team of specialists was done by Professor. They deal with connections of shortrun and longrun socioeconomic plans with spatial plans, especially the local plans of labour force. Since 1986 Professor Dąbrowski has been engaged in additional problems of business cycles and economic development. Many

times He manages the research teams which undertake important and current theoretical problems and their empirical connotations.

A separate place of scientific work of Z. Dąbrowski is His presentation of important economic ideas on international and national conferences and seminars. He is a well known participant of panel debates and the author of excellent papers on yearly national conferences of Departments of Economic Policy. Professor is also close to an action of propagation of economic knowledge in regional circles.

Achievements in publishing and his didactic activity are also known. In person, He is a very elaborate, benevolent character, and has always been in service for all who need His knowledge, support and advice.

Professor¢s scientific outline can be characterize by an additional feature: readiness to help students and staff members. He has the largest departmental collection of M.Sc thesis under His scientific direction. They may form an additional segment in our library.

The Department of Economic Policy and Development Planning of our University of Economics, Poznań, under His direction is continuing the researches and didactic process on high level.

A large variety of researches of Professor Dąbrowski fruitfull in publications justfies a wide spectrum of problems which is included in this volume. It has been prepared by collaborators, collegues, and students of Professor in His honour.